

Магистърска програма по Логопедия

СПЕЦИАЛНОСТ ЛОГОПЕДИЯ

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Логопед (говорен и езиков терапевт)

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 2 години

Условие за прием: завършили ОКС бакалавър или магистър по специалности от други професионални направления, различни от специалност "Логопедия"

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА СПЕЦИАЛНОСТ: ЛОГОПЕДИЯ

**за образователно-квалификационна степен : МАГИСТЪР
с професионална квалификация: ЛОГОПЕД (ГОВОРЕН И ЕЗИКОВ
ТЕРАПЕВТ)**

Учебният план е структуриран, съобразно изискванията на Световната асоциация по Логопедия и фониятрия (IALP) и е съобразен с европейските стандарти на Парламентарния комитет за връзка с логопедите от Европейския съюз (CPLOL) от 1995 г., 1997 г., 2003 г., 2007 г., 2013 г.

Специалност Логопедия подготвя в ОКС "Магистър" специалисти, завършили ОКС "Бакалавър" в професионално направление, различно от 7.4. "Обществено здраве и спорт", (специалност "Логопедия"), които следва да овладеят достатъчно знания и умения в областта на комуникативните нарушения, да познават добре основните аспекти на логопедичната работа. Обучението се осъществява в четири семестъра и завършва със защита на дипломна работа. Квалификационната характеристика за образователно квалификационна степен "магистър" с професионална квалификация "логопед" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми.

Квалификационната характеристика на специалност "Логопедия"- ОКС "Магистър" е съобразена с професионалната реализация и квалификационния стандарт на завършилите специалисти и е утвърдена заедно с учебния план от КС, ФС и АС на Университета.

I. Изискванията към професионалните качества и компетенции на завършилите специалността са¹:

- притежава задълбочени теоретични знания и практически умения в областта на комуникативните умения, които надграждат постигнатите от предходното обучение умения за критичен анализ и интерпретация;
- организира, ръководи и извършва логопедична работа в логопедични кабинети в предучилищните и училищни общообразователни и специални заведения, в социалните домове и центрове, в заведения от системата на общественото здраве; в клинични, диагностични, рехабилитационни и ресурсни центрове;
- притежава способности за управление на диагностични и терапевтични екипи, звена и институции;
- води документацията в логопедичния кабинет и/ или в сектора, който завежда;
- провежда консултации и превантивна дейност по проблемите на комуникативните нарушения;

¹ Съобразено с указанията на CPLOL/ NetQues, 2013 и Националната квалификационна рамка

- открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси допълнителна информация, за да ги запълни;
- открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицинския статус на клиента и значимите за него хора;
- избира и планира подходящи съвременни и доказали ефективността си терапевтични интервенции, методи и техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване; включва ключови фигури от обкръжението на клиента в процеса на логопедично въздействие;
- разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях, като проявява креативност, критичност и гъвкавост;
- разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция;
- документира резултатите от терапията и всякакви други промени в терапевтичния план;
- при необходимост насочва клиента към други специалисти своевременно и по подходящ начин;
- спазва етичния кодекс на логопеда;
- представя собствените си постижения и схващания пред специализирана и неспециализирана аудитория;
- проявява самокритичност и критичност при оценяване на необходимостта от продължаващо обучение за себе си и за управляваните от него човешки ресурси;
- притежава способности за прилагане и адаптиране на иновативни подходи за диагностика и терапия, като задълбочено проучва научната литература по проблематиката и оценява потребността от нови знания за конкретното комуникативно нарушение;
- извършва обследвания, научна и научно-приложна работа в областта на комуникативните нарушения, и участва в разработването и реализирането на проекти.

II. Изисквания към подготовката на завършващите специалността:

По време на обучението си студентът трябва да усвои добри теоретични и практически познания и формира умения за диагностична и терапевтична работа с лица с езикова и говорна патология. Тези знания обхващат: определение, етиология, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, логопедична работа за речевите, езиковите нарушения, както и компетенции за слуховите увреждания.

Общообразователната подготовка включва усвояване на знания от сферата на:

- биомедицинските науки
- лингвистичните науки
- поведенческите науки
- други науки

Специализиращата подготовка предполага знания за следните комуникативни нарушения:

- Артикулационни нарушения;
- Езикови нарушения при деца;
- Езикови нарушения при възрастни;
- Нарушения на плавността на речта;
- Гласови нарушения;
- Специфични трудности в обучението (дислексия, дисграфия, дискалкулия);
- Речеви моторни нарушения;
- Комуникативни нарушения при емоционално-поведенчески нарушения;
- Комуникативни нарушения при множествени аномалии;
- Комуникативни нарушения в психиатрията;

- Комуникативни нарушения при ДЦП и други моторни нарушения;
- Комуникативни нарушения, свързани със слухова патология;
- Комуникативни нарушения при структурни увреди на лицево-челюстния апарат;
- Дисфагия;
- Други.

Конкретните теоретични и практически знания и умения се придобиват посредством цикъл от учебни дисциплини, включващи лекции, семинарни и практически упражнения за всяко от посочените за специализирана подготовка комуникативно нарушение, завършващи с писмен изпит. Изследователските знания и умения се придобиват чрез обособена учебна дисциплина и се оценяват чрез защита на дипломна работа.

Заявените професионални качества и компетенции се придобиват и посредством едnodневна клинична практика и преддипломна логопедична практика в четвърти семестър. По време на посочените практики студентите работят самостоятелно с лица с комуникативни нарушения под ръководството на висококвалифицирани логопеди, а придобитите от тях умения се оценяват посредством текущи оценки и държавен практически изпит.

III. Перспективи за реализация:

Със завършена степен “магистър” логопедът може да има следната реализация:

- организира, ръководи и осъществява цялостната работа по логопедия в системата на:
 - в логопедични кабинети в предучилищните и училищни общообразователни и специални заведения;
 - в социалните домове и центрове;
 - в заведения от системата на общественото здраве;
 - в клинични, диагностични, рехабилитационни и ресурсни центрове и др.
- в клиничните заведения участва съвместно с лекуващия лекар в определянето на рехабилитационния потенциал на лицата с езикова и/или говорна патология;
- води документацията в логопедичния кабинет и/или сектора, който завежда;
- провежда консултативна и превантивна дейност;
- извършва обследвания, научна и научно-приложна работа в областта на своята специалност.

Квалификационната характеристика на специалността “Логопедия” за образователно квалификационна степен “магистър” с професионална квалификация “логопед” е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование и със Световните и Европейски стандарти за обучение по логопедия, с Правилниците на ЮЗУ “Неофит Рилски” и с Националната квалификационна рамка (Решение на МС № 96/02.02.2012 г.). Предназначена е за обучение на студенти, завършили ОКС “Бакалавър” и ОКС „Магистър“ в специалности, различни от специалност “Логопедия”.

УЧЕБЕН ПЛАН

Първа година			
<u>Първи семестър</u>	ECTS	<u>Втори семестър</u>	ECTS
1. Анатомия и приложна неврофизиология на човека	5.0	1. Комуникативни нарушения - I част /лица с увреди на ЛЧА/	4.0
2. Оториноларингология	4.0	2. Съвременен български език с лингвистика	3.0
3. Въведение в общественото здраве	3.0	3. Фониатрия	3.0
4. Аудиология	4.0	4. Въведение в логопедията	3.0
5. Невропсихология и невролингвистика	4.0	5. Комуникативни нарушения - II част (езикови нарушения при деца)	3.0
6. Фонационни нарушения	6.0	6. Неврология	3.0
7. Психопатология	4.0	7. Нарушения на плавността на речта	4.0
		8. Основи на медицинската генетика	3.0
		9. Избираема дисциплина от I група	4.0
		Избираеми дисциплини от I група (студентите избират една дисциплина)	
		1. Когнитивна психология	4.0
		2. Акустична фонетика	4.0
		3. Психоллингвистика със социоллингвистика	4.0
		4. Психотерапия	4.0
		5. Методи за изследване и анализ на речевата и езиковата патология	4.0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
<u>Трети семестър</u>	ECTS	<u>Четвърти семестър</u>	ECTS
1. Слухови нарушения	5.0	1. Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни (II част)	4.0
2. Комуникативни нарушения при емоционално поведенчески нарушения и психични заболявания	5.0	2. Практика, базирана на доказателства за ефективност в логопедията	5.0
3. Специфични трудности в обучението	4.0	3. Избираема дисциплина от III група	3.0
4. Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни (I част)	3.0	4. Преддипломна логопедична практика	8.0
5. Статистически методи в логопедичната работа	3.0	5. Дипломиране: държавен практически изпит и защита на дипломна работа	15.0
6. Нарушения на гълтането и дъвкането (дисфагия)	3.0		
7. Избираема дисциплина от II група	3.0		
8. Еднодневна логопедична практика	3.0		
Избираеми дисциплини от II група (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини от III група (студентите избират една дисциплина)	
1. Комуникативен тренинг	3.0	1. Алтернативни комуникативни стратегии	3.0
2. Педиатрия	3.0	2. Множествени нарушения	3.0
3. История на логопедията и сравнителна логопедия	3.0	3. Работа в диагностичен екип	3.0
4. Обща психология и психология на развитието	3.0		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО КРЕДИТИ ЗА ЦЕЛИЯ ПЕРИОД НА ОБУЧЕНИЕ: 120

ОПИСАНИЕ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

I. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

АНАТОМИЯ И ПРИЛОЖНА НЕВРОФИЗИОЛОГИЯ НА ЧОВЕКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Анатомия и физиология", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Анатомията и физиологията на човека изучава структурно-функционалните взаимоотношения на клетки, тъкани, органи и системи в човешкия организъм.

Целите на лекционния курс са: да запознае студентите магистри по логопедия със структурно-функционалната основа и процесуалните механизми на основните жизнени процеси и в частност системите, свързани с комуникацията. Тук се включват опорно-двигателна, нервна, ендокринна, дихателна, сърдечно-съдова и сетивни системи; да запознае студентите-логопеди с възрастовите анатомио-физиологични особености на човека и закономерностите в тяхното развитие.

Знания и умения: Висока степен на информираност относно определения, морфология и функция на системите в човешкото тяло, като специално внимание се отделя на комуникационните системи.

Очаквани резултати: Студентите да осъзнаят огромното значение на логопедичното въздействие, което може да оказва многопосочно влияние (както положително, така и отрицателно) върху функционирането на детския организъм.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: „Основи на медицинската генетика“, „Педиатрия“, „Неврология“, „Приложна неврофизиология“.

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс по "Оториноларингология" от лекции, семинари и упражнения се изучава в рамките на един семестър.

Предназначен е за студенти от бакалавърска програма по Логопедия.

Цел: В рамките на учебната програма студентите да придобият необходимите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно: (1) историята и мисията на оториноларингологията като клинична медицинска наука; (2) определенията за ЛОР-органи, ЛОР-болести и ЛОР-болни; (3) морфологията, физиологията и патологията на ЛОР-органите; (4) методите на клиничното изследване и клиничната диагностика; (5) клиничната нозология, лечебните принципи и терапевтичните подходи в оториноларингологията.

Умения и навици: (1) за идентификация на функционалните увреждания на ЛОР-органите; (2) за своевременност на консултациите с оториноларинголога; (3) за клиничен мениджмънт на ЛОР-патологията в екип; (4) за участие в различни задачи на функционалната експертиза на ЛОР-патологията; (5) за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат създаване

на максимални възможности за активизиране на самостоятелната изследователна и практическа работа на студентите.

Предложеният курс е в предметна връзка с дисциплините:

аудиология, фониатрия, неврология, психология, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология.

ВЪВЕДЕНИЕ В ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

В курсът по „Въведение в общественото здраве” са отчетени новите насоки и тенденции за подготовката на различни специалности по дисциплините на общественото здравеопазване, както и на здравните и други специалисти, в лицето на логопедите, които чрез увеличаване на знанията и уменията в областта на общественото здраве могат да допринесат за намаляване на предотвратимите заболявания и увреждания.

Въведение в общественото здраве е преподавана дисциплина, но не е обособена наука. Вниманието на студентите бакалаври от специалност „Логопедия” ще бъде насочено предимно към изясняване на предмета и методологията на общественото здраве, на неговия интегративен характер, комплексната изследователска методика, социалните фактори на здравето, съвременните концепции за индивидуалното и общественото здраве, показателите на общественото здраве и особено рисковите фактори на здравеопазването.

Предложеният курс е в предметна връзка с дисциплините: аудиология, фониатрия, неврология, педиатрия, психология, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология, (целия комплекс от медико-биологични и медико-социални преподавания).

Целта на курса е да насочи вниманието на студентите към груповото и общественото здраве, да подчертае голямото значение на социалните проблеми на медицината и здравеопазването, да изследва мястото и ролята на медико-социалните дейности в промоцията на здравето и широката лична и обществена профилактика.

Задачите на курса са:

- да предложи методика за изследване на индикаторите за общественото здраве и на здравните потребности на населението, на социалните фактори на здравето и болестта;
- да изследва здравното състояние на населението, демографските процеси и рисковите фактори на здравето;
- да допринесе за утвърждаването на здравословен начина на живот;
- да осветли медико-социалните проблеми на активното население.

Умения и навици: за точна и навременна ориентация в лабиринта от съществуващите медицински специалности и лечебни заведения; за своевременност на консултациите; за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат формиране на възможности за самостоятелна изследователна и практическа работа на студентите.

АУДИОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Аудиологията е наука за слуха. Предложеният курс по “Аудиология” от лекции, семинари и упражнения се изучава в рамките на един семестър.

Предназначен е за студенти от бакалавърска програма по Логопедия. Студентите практикуват в клиничната база на катедра Логопедия, като имат възможност да участват в клиничното обслужване на преминаващия през кабинетите (УНГ к-т , функционален к-т, к-т по слухопротезиране) пациентопоток (всички възрасти), както и да провеждат тематични практически занятия в специализирани лечебни заведения, с които университета има сключен договор.

Цел: В рамките на учебната програма студентите да придобият необходимите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно: (1) историята и мисията на аудиологията като раздел на оториноларингологията, имащ за предмет на изучаване слуховата функция; (2) определенията за слуховата функция в норма и патология; (3)анатомията и физиологията на слуховата система; (4) методите на клиничното изследване и клиничната диагностика; (5) клиничната нозология, лечебните принципи, терапевтичните подходи и методите на рехабилитация на хората с трайни слухови увреждания.

Умения и навици: (1) за идентификация на функционалните увреждания на слуховата система; (2) за своевременност на консултациите с аудиолога; (3) за клиничен мениджмънт на слуховите увреждания и работата в екип; (4) за участие в различни задачи на функционалната експертиза на слуховите нарушения; (5) за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната практическа и изследователска работа на студентите.

Предложеният курс е в предметна връзка с дисциплините: оториноларингология, фонастрия, неврология, психология, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология.

НЕВРОПСИХОЛОГИЯ И НЕВРОЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “ Психология”, Философски факултет

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по Невропсихология и Невролингвистика включва следните съдържателни модули: 1) висши корови функции – дефиниране, характеристика, локализация, изграждане и функциониране; 2) нарушения на гнозиса (агнозии) – дефиниране, подразделяне, основни клинични прояви на видовете агнозии; методи за изследване на гнозисните функции и диагностициране на видовете агнозии; 3) нарушения на праксиса (апраксии) – дефиниране, подразделяне, основни клинични прояви на видовете апраксии; методи за изследване на праксисните функции и диагностициране на видовете апраксии; 4) нарушения на езиковите функции (афазии) – дефиниране, подразделяне, клинична характеристика на афазичните синдроми; характерни прояви, диференциращи чистите афазии, чистите вербални агнозии и апраксии и комбинираните нарушения; методи за изследване на езиковите и речеви функции при локални церебрални лезии; 5) Дефицити в онтогенетичното развитие на гнозисните, праксисните и езикови функции; методи за тяхното изследване; 6) функционална специализация на мозъка – генезис на функционалната асиметрия на мозъка; механизми на церебралната латерализация; фактори, влияещи формирането и проявлението ѝ; роля на нарушената латерализация на езиковите и речеви функции в генезиса на някои форми на развитийна речева патология; методи за изследване на функционална асиметрия на мозъка.

Основната цел на тази учебна дисциплина е студентите да придобият необходимите базисни знания за основните невропсихологични синдроми на гнозисните, праксисните и езиковите функции. Тази цел се декомпозира на следните задачи:

- да се изяснят основни понятия и теории за мозъчните механизми на висшите корови функции, за тяхната същност, класификация, локализация, изграждане и функциониране;
- да се изяснят основни понятия и съвременни схващания за същността на нарушенията на висшите корови функции – агнозии, апраксии, афазии, тяхното дефиниране, подразделяне и основни клинични прояви;
- да се достигне ясно разбиране за функционалната неравнозначност и взаимодействие на церебралните хемисфери при осъществяването на различните форми на психична дейност, за ролята ѝ в генезиса на някои форми на развитийна речева патология, както и за съвременните методи за изследване на хемисферната асиметрия;
- да се формират практически умения, свързани с усвояването на методични прийоми, които позволяват диагностицирането и диференцирането на различни по типология, равнища на увреда и патофизиологични механизми придобити и развитийни нарушения на висшите корови функции.

Занятията се провеждат основно чрез лекции, семинарни и практически упражнения. Използва се предимно интерактивна форма на преподаване. Семинарните и практически занятия се провеждат посредством решаване на диагностични казуси, обсъждане на клинични случаи, реферирание и обсъждане на научни съобщения по зададена от преподавателя тема.

Студентите да усвоят необходимия базис от знания за клиничните прояви на агнозиите, апраксиите и афазииите и да формират умения за тяхното диагностициране и диференциалното диагностициране на отделните им видове.

ФОНАЦИОННИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л+2су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Програмата по учебната дисциплина "Фонационни нарушения" е предназначена за студенти в магистърска степен на специалност Логопедия - неспециалисти.

Целта на този лекционен курс е да се формират **знания** относно различни аспекти на (1) определението, (2) етиологията, (3) патогенезата, (4) диагностиката и диференциалната диагностика, (5) възстановителното обучение на гласовите нарушения. Представени са водещи научни направления (руски, американски, френски) по отношение на трактовката на гласовата патология. Студентите трябва да усвоят теоретичните постулати, предложени им в лекционния и семинарен курс.

В практическия курс се предвижда наблюдаване на форми на гласови нарушения във фониатричния кабинет на Университетския център по речева, гласова и слухова патология, както и в специализираната компютъризирана лаборатория KayPentax в учебен корпус 1 на ЮЗУ.

Уменията, които трябва да демонстрират студентите изискват да могат да (1) диагностицират и (2) терапевтират гласови нарушения чрез приложение на различни диагностични и логопедични методи и техники, включително използване на инструментална диагностика.

Специфичните компетенции за магистрите-логопеди са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект *Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network*. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, **свързани с диагностиката и идентификацията** на гласовите нужди на клиента:

- ✓ Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при фонационните нарушения (ФН)
- ✓ Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на ФН
- ✓ Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на следата върху клиентите с ФН
- ✓ Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката на гласа, внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни
- ✓ Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с ФН
- ✓ Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация при ФН
- ✓ Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента с ФН.

Специфични компетенции, свързани с **планиране и приложение на интервенциите:**

- ✓ Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи при ФН
- ✓ Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи при ФН
- ✓ Да дискутира дългосрочни данни от терапията на ФН и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия е подходяща за него
- ✓ Да подбира и планира подходяща и ефективна терапевтична интервенция/и при ФН в които да включи важни лица от средата на клиента
- ✓ Да разбира и познава ролята на други членове на интер-трансдисциплинарния екип и да създава терапевтичен план, съгласуван с тях, характерен за ФН
- ✓ Да имплементира подходящи терапевтични техники при ФН като използва необходимите нагледни материали и инструментално оборудване – Real time pitch, Real time EEG, Voice range profile, Facilitator, FAF
- ✓ Да може да взема решения за започване, продължаване или прекъсване на приложението на дадена терапевтична техника, характерна за ФН в зависимост от получените резултати като записва коректно получените данни
- ✓ Да документира коректно практиката си, както и промените в терапията при ФН
- ✓ Да събира информация, включително качествени и количествени данни за да оценява ефективността на логопедичната интервенция при ФН
- ✓ Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция при ФН.

Специфични компетенции, свързани с **превенцията** на КН:

- ✓ Да осъществява профилактика на фонационните нарушения – правилно гласово поведение в различна среда.

Специфични компетенции, **свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:**

- ✓ Да разбира професионалната роля на логопеда
- ✓ Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- ✓ Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на гласовата патология.

Очаквани резултати: да могат да разбират, обясняват, анализират и прилагат:

- (1) диагностиката на посочените видове гласови нарушения в учебната програма – става въпрос за логопедична диагностика по проф. Voone;
- (2) диференциалната диагностика на видовете гласови нарушения, включени в програмата;

- (3) ефективно логопедични и фонопедични техники за гласова ортофонична терапия; да умеят да работят с Facilitator и Real Time Pitch;
- (4) постановка на гласа чрез приложение на софтуерния продукт Voice range profile.

Предложеният курс има връзка с дисциплините “Оториноларингология”, “Основи на фоониатрията” и “Аудиология”.

Настоящият курс е в съгласуван и с курса по Voice Disorders, изнасян от Prof. K. O. St. Louis от West Virginia University, USA, с курса по гласови нарушения, изнасян от Prof. Bernica Klaben, Медицински факултет на University of Cincinnati – за специалност Езикова и говорна патология, с курса по Гласови нарушения на Prof. Peter Lapine от Michigan State University и курса на Prof. Robert F. Orlikoff, East Carolina University, предложен в рамките на програма Erasmus KA 107.

Курсът включва изнасяне на лекции по описаната тематика и от чуждестранни гост-лектори по гласова патология: Prof. Dimitar Delyiski (Michigan State University, Department of Communication Sciences and Disorders), Prof. Robert F. Orlikoff (East Carolina University, College of Allied Health Specialties, Department of Communication Sciences and Disorders) в рамките на програма Фулбрайт и Еразъм + „Коопериране между програмни и партниращи държави“ от академичната 2016/2017 до 2021 г.

ПСИХОПАТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “Медико-социални науки”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина има за свой предмет патологичните промени в психичните процеси, с акцент върху изучаване на основните разстройства на отделните сфери на психичния апарат, общите закономерности на проява и протичане на разстройствата на психичното здраве.

Учебното съдържание е разпределено в две относително обособени части: обща (в която се прави описание на психичните явления и тяхното назоваване като отделни симптоми при психичните разстройства) и специална (където се разглеждат най-често срещаните и социално-значими психиатрични разстройства). Познанията по Психопатология са необходими за специалистите логопедия, поради съществени особености в бъдещата им работа-работа с пациенти(клиенти) с психични разстройства, с тежки социални и психологични проблеми, с трудности при справяне с житейски затруднения, както и инвалидизирани лица, поради психично или соматично заболяване.

Тази дисциплина има логична връзка с дисциплините Обща психология, Психология на развитието, Психодиагностика, Неврология, като се надстроява над тях.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ – I ЧАСТ (ЛИЦА С УВРЕДИ НА ЛЧА)

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът е предназначен да запознае студентите с най-често срещаните комуникативни нарушения в детска възраст - специфични нарушения на артикулацията (*дислалия*), които се изразяват в неправилна продукция на говорни звукове. Като част от говорните нарушения - специфичните артикулационни се проявяват основно като артикулационна дисфункция,

която не взаимодейства с други развитийни такива – езикови, интелектуални, сензорни, неврологични, соматични. Диагностичната оценка, диференциалната диагноза и терапията са разгледани в контекста на европейските стандарти при обучението на студентите по Логопедия. Обучението е разделено на два модула – специфични артикулационни нарушения и нарушения при орофациални увреди – вродени цепки на устната и небцето (ВЦУН).

Очаквани резултати:

В съответствие с **целите** на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият **знания и умения** за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект ***NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network)***. Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за:

- **Оценка и идентифициране на необходимостта от комуникативна терапия и терапия на уменията за хранене, пиене и преглъщане:**
 - Установява връзка с клиента и улеснява участието в процеса на оценка и диференциална диагноза;
 - Определя влиянието на различните ситуации, средата или контекст върху проблемите на клиента;
 - Анализира и интерпретира точно резултатите от оценката и ги интегрира с историята на заболяването и другите източници на информация;
 - Предоставя обратна връзка относно тълкуването на резултатите от оценката на клиента и други, заинтересовани от тях по подходящ начин;
 - Може да изготви устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката;
 - Открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси информация, за да ги запълни (пропуските);
 - Открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други;
 - При необходимост навременно и по подходящ начин насочва клиента към други специалисти.
- **Планиране и прилагане на терапията:**
 - При определяне на целите има предвид резултатите от оценката и друга свързана информация.
 - Разбира основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи.
 - Обсъжда дългосрочните цели и заедно с клиента решава дали терапията е подходяща. Включва ключови хора в тези дискусии.
 - Избира и планира подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента.
 - Разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях.
 - Прилага подходящи терапевтични техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване.
 - Взема мотивирани решения, за да започне, продължи, промени или прекрати използването на дадена техника или процедура и записва решенията и мотивите си по подходящ начин.
 - Документира реакцията спрямо терапията и всякакви промени в терапевтичния план.
 - Попълва разбираемо и навременно документацията си, в съответствие с професионалните и законови изисквания, и използва само приета терминология.
 - Събира количествена и качествена информация, за да оцени ефективността на терапията.

- Подготвя по подходящ начин клиента за преустановяване на терапията, съгласувайки го с него и значимите други, и следвайки процедурите за това.

- Разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция.

- **Превенция:**

- Предотвратяване на обостряне и задълбочаване на нарушенията на комуникацията и гълтането, включително и чрез ранна намеса.

СЪВРЕМЕНЕН БЪЛГАРСКИ ЕЗИК С ЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Български език", Филологически факултет

Анотация:

Учебният курс се състои от 30 часа аудиторна заетост, разпределени в 30 часа лекционни занятия. За извънаудиторна заетост са предвидени 60 часа.

Лекционният курс цели да даде знания за съвременния български език, неговата фонетична и граматическа система, като включва дяловете *Фонетика и фонология, Морфология и Синтаксис*. Изяснява се терминологичният апарат, дискутират се основни теми, свързани с фонетичната страна на речта и фонологичната структура на езика, именните и глаголните граматически категории и същността на десетте части на речта. Разглеждат се основните видове изречения откъм състав и комуникативна цел, структурата на изреченията, словоред, съгласуване.

Дисциплината също така запознава с базови знания за лингвистиката като наука, с основни лингвистични теории, както и с методите, които се прилагат, изяснява се и терминологичният апарат. Студентите се запознават с приложението на лингвистиката и фонетиката при изследване на комуникативните нарушения.

Учебната дисциплина цели:

- Да формира у студентите умение да класифицират фонемите в българския език, но и да анализират тяхната звукова реализация в речта.
- Да формира у студентите умение да разпознават и анализират частите на речта, граматическите им категории.
- Да са наясно със словоредните възможности на българското изречение, да разпознават видовете изречение по състав.
- Да определят частите на речта и частите на изречението.
- Да са наясно с възможностите на лингвистичния анализ при работа с лица с комуникативни нарушения.

Очаквани резултати:

Студентите да изградят у себе си разбиране за фонетичните/фонологичните и граматическите особености на съвременния български книжовен език и реч. Да не срещат затруднения при класифицирането на фонемите, анализа от артикулационна гледна точка на реализираните в речта звукове, при идентифицирането и разкриването на спецификата на частите на речта и частите на изречението. Да са наясно със същността и разпределението на граматическите категории при частите на речта, както и с особеностите на частите на изречението и техните функции. Да познават основните лингвистични теории, както принципите и значението на клиничната лингвистика и фонетика.

Предметни връзки с останалите учебни дисциплини:

Дисциплината е в пряка връзка с други дисциплини, изучавани в специалността, които имат пряко отношение към езика и речта.

ФОНИАТРИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Предложеният курс по "Фониатрия" включва лекции, семинари и упражнения и се изучава в рамките на един семестър.

Цел: да предостави на студентите широк кръг от познания в областта на фониатрията (анатомия и физиология на гласопроизвеждането, методите за изследване и регистрация на гласовата патология, методите за скринингова идентификация на функционално увредените лица., клиничната нозология, лечебните принципи и подходи, както и съвременните рехабилитационни техники при лица с гласови нарушения). Отделено е специално внимание на дисфонията.

В рамките на учебната програма студентите да придобият необходимите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно: (1) историята и мисията на фониатрията като клинична медицинска наука; (2) определенията за глас, говор, реч и език; (3) морфологията, физиологията и патологията на органите на гласопроизводството; (4) методите на клиничното изследване и клиничната диагностика при фонационните нарушения; (5) клиничната нозология и лечебните принципи във фониатрията.

Умения и навици: (1) за идентификация на функционалните увреждания на органите на гласопроизводството; (2) за своевременност на консултациите с фониатъра; (3) за клиничен мениджмънт на речевата патология в екип; (4) за участие в различни задачи на функционалната експертиза на гласовите нарушения; (5) за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната изследователна и практическа работа на студентите.

Предметна връзка с други учебни дисциплини: Фониатрията е основана на анатомичните, физиологичните, диагностичните и терапевтичните принципи на **оториноларингологията**, а така също и на редица други дисциплини, с които е предметно обвързана: аудиология, неврология, психология, психиатрия, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология, ортодонтия, педиатрия

ВЪВЕДЕНИЕ В ЛОГОПЕДИЯТА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Въведение в логопедията“ е основополагаща дисциплина за студентите от специалност „Логопедия“ и включва следните съдържателни модули: 1) Исторически данни за развитието на логопедията като; 2) Теоретични и методологични основи на логопедията като наука – определение, статут на науката и професията, основополагащи теории; 3) Същност на комуникативните нарушения.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Въведение в логопедията“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 45 академични часа годишно (30 часа лекции и 15 часа практически упражнения). Изучава се в рамките на един семестър (II семестър).

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Въведение в логопедията“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- основните исторически етапи от развитието на логопедията и изучаването на езиковите и говорните нарушения;
- знания за физиологичните, психологичните и лингвистичните основи на логопедията;
- основни понятия, свързани с речевите езиковите и говорните нарушения;
- знания за статута на логопедията като наука и професия;
- знания за класификациите, етиологията, патогенезата и симптоматиката на езиковите и говорните нарушения;
- знания за основните методи и подходи, използвани в диагностиката и терапията на комуникативните нарушения.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания за статута на логопедията като наука и професия; да овладеят категорийно-понятийния апарат на науката; да интерпретират основополагащите при изучаването на комуникативните нарушения теории; да придобият знания за основните категории комуникативни нарушения; да придобият знания за връзката на комуникативните нарушения в контекста на интердисциплинарния подход при тяхната диагностика и терапия; да усвоят умения за анализ на основните методи, свързани с оценяването и планирането на терапията в логопедичната практика.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни от учебния план на специалност Логопедия дисциплини: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Неврология, Невропсихология и невролингвистика и дисциплини от психологичния и лингвистичния модули.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ – II ЧАСТ (ЕЗИКОВИ НАРУШЕНИЯ ПРИ ДЕЦА)

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът е предназначен да запознае студентите с теоретичните проблеми и логопедичната терапия на езиковите нарушения в детска възраст – дефиниране, диагностика, планиране и провеждане на логопедична терапия, организация на средата за формиране на комуникативни умения. Обучението е насочено към разграничаване на езиковите нарушения на развитието, необусловени от умствена недостатъчност, глухота, аутизъм, дизартрия и др. и уточняване на терминологията, използвана в западните и източните школи. Курсът има за цел да даде на студентите трайни знания в тази област на логопедията.

Очаквани резултати: да правят логопедична диагностика и диференциална диагностика при деца с езикови нарушения; да прилагат водещи подходи и логопедични техники за терапия, осигуряващи развитие на комуникативните умения при деца с езикови нарушения.

Знания: В края на обучението студентите трябва да имат знания за езиковите нарушения на развитието (дисфазия на развитието), идентификацията им и основните техники за ефективно корекционно въздействие;

Умения: да придобият умения да оценяват и разграничават от сходни състояния езиковото нарушение „дисфазия на развитието“, да планират предстоящите въздействия и извършват терапевтична работа.

НЕВРОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Медико-социални науки", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Неврологията изучава функционалните взаимоотношения между отделните нервно-мозъчни структури и разстройствата, които се получават при тяхното увреждане.

Целта на лекционния курс е: да запознае студентите магистри по логопедия със структурно-функционалната основа и процесуалните механизми на редици мозъчни дейности, които могат да бъдат нарушени при техните клиенти и пациенти. Тук се включват основни сетивни функции, като слуховата и зрителната, телесната моторика, речевите функции, когнитивната дейност, паметовите функции и др.

Овладяването на основите на неврологията изисква активно, творческо участие на студентите в процеса на обучението. Разкриването на конкретните неврологични отклонения, чрез които се диагностицира вида и локализацията на болестния процес и точно кои системи и равнища са засегнати, се осъществява с помощта на специални неврологични прийоми и методи на изследване. Те се усвояват само при непосредствено наблюдение и последващо самостоятелно манипулиране. Ето защо, придобиването на някои основни практически **познания, умения и сръчност** за снемане на неврологичния статус може да стане само чрез практически упражнения при активна самостоятелна работа върху конкретни пациенти.

Очаквани резултати: Получените познания ще позволят на студентите-логопеди да вникнат по-дълбоко в спецификата на своята логопедична и рехабилитационна дейност и да планират адекватно и целенасочено своите методични подходи.

Учебната дисциплина „Неврология“ е тематично **свързана с учебните дисциплини** „Анатомия и физиология на човека“, изучавана в първи семестър, както и дисциплините „Невропсихология“, Неврофизиология и Неврофизиология на комуникациите.

НАРУШЕНИЯ НА ПЛАВНОСТТА НА РЕЧТА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+1су+0пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Предложеният курс по "Нарушения на плавността на речта" има за цел да формира у студентите-магистри неспециалисти от специалност "Логопедия" широк кръг от теоретични познания и практически умения в областта на нарушенията на плавността на речта. Предложени са теоретичните конструкти на нарушенията на плавността на речта - заекване, запъване, смесени форми.

Знания: свързани са с формиране на разбиране, познаване, анализиране и интерпретиране на определения, етиология, патогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика и логопедично въздействие при плавностните нарушения - основни методи, програми, подходи, принципи и техники.

Умения: студентите трябва да могат да диагностицират нарушенията на плавността на речта и да владеят логопедични стратегии, методи и техники за отстраняване на този вид речева патология. В същото време трябва да познават тестове за диференциална диагностика на сходни нарушения: заекване и хиперкинетични дисфонии; нарушения на плавността на речта при различни синдроми и др. Да умеят да прилагат компютъризирани методики за логопедична работа – KayPentax Computerized Speech Lab – да работят с DAF и Facilitator.

Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, отделените актуални проблеми, посочените контролни въпроси, задачи и литература целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и бъдещата практическа и изследователска работа на студентите.

Очаквани резултати: да могат да водят документация свързана с нарушенията на правността на речта: анамнезни карти, терапевтични протоколи. Очаква се студентите да правят обща диагностика, диференциална диагностика и логопедична терапия по определени подходи при:

- Заекване
- Запъване
- Смесени форми

Да осъществяват логопедична интервенция както самостоятелно, така и в екип. Специфичните компетенции за бакалаврите-логопеди са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект *Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network*. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, **свързани с диагностиката и идентификацията** на комуникативните нужди на клиента:

- ✓ Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при нарушения на плавността на речта (НПР)
- ✓ Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на НПР
- ✓ Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на следата върху клиентите с НПР
- ✓ Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни за НПР
- ✓ Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с НПР
- ✓ Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация за НПР
- ✓ Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента с НПР.

Специфични компетенции, свързани с **планиране и приложение на интервенциите:**

- ✓ Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи при НПР
- ✓ Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи при НПР
- ✓ Да дискутира дългосрочни данни от терапията и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия при НПР е подходяща за него
- ✓ Да подбира и планира подходяща и ефективна терапевтична интервенция/и в които да включи важни лица от средата на клиента с НПР
- ✓ Да разбира и познава ролята на други членове на интер-трансдисциплинарния екип и да създава терапевтичен план, съгласуван с тях
- ✓ Да имплементира подходящи терапевтични техники, характерни за НПР като използва необходимите нагледни материали и инструментално оборудване – DAF, Facilitator, Easy speech system
- ✓ Да може да взема решения за започване, продължаване или прекъсване на приложението на дадена терапевтична техника при НПР в зависимост от получените резултати като записва коректно получените данни
- ✓ Да документира коректно практиката си, както и промените в терапията при НПР
- ✓ Да събира информация, включително качествени и количествени данни за да оценява ефективността на логопедичната интервенция при НПР
- ✓ Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция при НПР.

Специфични компетенции, свързани с **превенцията** на нарушената плавност:

- ✓ Да осъществява профилактика на НПР.

Специфични компетенции, **свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:**

- ✓ Да разбира професионалната роля на логопеда
- ✓ Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- ✓ Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на терапията при НПР.

Настоящото съдържание на курса е съобразено с това на курса по НПР, изнасян от проф. К. О. St. Louis в университета в West Virginia University, САЩ, с курса на проф. Ed. Conture, Vanderbilt University, както и с курса на Prof. John Van Borsel от Gent University, Белгия.

Курсът има осигурени чуждестранни гост-лектори в рамките на програма Еразъм+ КА 107 „Коопериране между програмни и партниращи държави“ с проф. J. S. Yaruss (Pittsburgh University and Michigan State University) до 2021 г., както и гост-лектори от университета T. Moore, Antwerp, Belgium (Prof. K. Eggers) и Gent University.

ОСНОВИ НА МЕДИЦИНСКАТА ГЕНЕТИКА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра „Анатомия и физиология“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Курсът по основи на генетиката има за цел да запознае студентите с основните особености на наследствеността при човека, материалните носители на генетичната информация и предаването им в поколенията. Разглеждат се мутациите с техните разновидности, като причина за разнообразни наследствени заболявания, както и основните принципи за диагностиката им. Представят се основните закономерности на предаването на моногените и полигенни болести, както и вариациите във фенотипната изява на гените.

В лекциите и практическите упражнения се разглеждат основни групи заболявания, свързани с дисморфизъм и умствено изоставане, като хромозомни болести, молекулни болести - ензимопатии и др.

Представя се ролята на наследствените фактори при редица заболявания от различни клинични специалности, които се изявяват основно в детска възраст и с които студентите ще се запознаят в други дисциплини в курса на обучение - неврологични, психични, отклонения в поведенческите реакции, наследствени форми на глухота и слепота, както и съвременните познания за наследствеността при речевите разстройства.

В заключителната част на учебната програма се излагат основните принципи и подходи на генетичната профилактика целяща намаляване на раждането на увредени деца или ранното им терапевтично повлияване- генетично консултиране, предродова диагностика, генетични скринингови програми.

Цели и задачи: Студентите да бъдат добре информирани относно определения, морфология, методи за изследване, диагностика и диференциална диагностика на наследствените болести и нарушения. Студентите трябва да усвоят основните характеристики на слуха и говора при всяко едно от наследствените заболявания.

Очаквани резултати: Характеристиката на слуха и говора за всяко едно от наследствените заболявания, както и прогнозата за тяхното рехабилитиране е заложена като базисни знания. Студентите магистри по логопедия ще бъдат подготвени за тяхната бъдеща логопедична работа с деца, които имат наследствени заболявания и нарушения, свързани със слуха и говора.

Предложеният курс има **връзка с дисциплините** „Анатомия и физиология на човека“, „Въведение в общественото здраве“, „Педиатрия“, „Неврология“

СЛУХОВИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+1су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Предложеният курс по дисциплината „Слухови нарушения“ е предназначен за студенти редовно обучение в магистърска степен по специалност Логопедия за завършили в други направления.

Курсът по Слухови нарушения е предназначен да запознае студентите от специалност Логопедия с: етиологията, патогенезата на нарушенията на слуха и тяхното влияние върху речта и езика; подпомагаща апаратура при лица със слухови нарушения и слухопротезиране; изучаване на методики за развитие на слуховите умения, речта и езика; какво представляват кохлеарните имплантатни системи и възможностите за развитие на устна реч, чрез приложение на различни програми за логопедична терапия; приложение на слухово-речева рехабилитация при възрастни лица с увреден слух.

Цели: Целите на обучение по дисциплината „Слухови нарушения“ са в съответствие с професионалните стандарти за подготовка на специалисти в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013) и квалификационната характеристика на специалността. В края на обучението си по дисциплината студентите трябва да са усвоили:

- знания за устройство на ухо и физиология на слуховия анализатор
- теоретични знания за диагностика и диференциална диагностика при лица със слухови нарушения
- умения за откриване влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други
- знания и умения, с които при необходимост навременно и по подходящ начин да насочват клиента към други специалисти
- знания и умения за превенция на комуникативни нарушения при увреден слух.
- знания и умения за прилагане на подходящи техники и програми и специализирана апаратура за терапия на комуникативни нарушения, вследствие на нарушения на слуха.
- знания и умения за екипна работа с различни специалисти, участващи в лечението и терапията на лица със слухови нарушения
- знания и умения за съставяне на терапевтичен план и документиране на резултатите от него и на промените, ако се наложат такива
- знания и умения за приложение на етически принципи в боравенето с информация и да защитава почтеността, надеждността и достоверността на решаването на проблеми и откриването на решения, свързани с работата с лица със слухови нарушения.

Очаквани резултати: В края на обучението си по дисциплината Слухови нарушения студентите от специалност Логопедия трябва да са изградили професионални умения и качества, съответстващи на стандартите за професионално обучение на логопеди разработени и приети по проект NetQues. Студентите трябва да умеят да:

- установяват връзка с клиента и да улесняват участието в процеса на оценка и
- диференциална диагноза;
- анализират и интерпретират точно резултатите от оценката и да ги интегрират с историята на заболяването и другите източници на информация;
- изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката;

- избират и планират подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента;
- прилагат подходящи терапевтични техники и програми, като използват необходимите материали и инструментално оборудване.
- попълват навременно документацията си, в съответствие с професионалните и законови изисквания;
- разбират понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция на лица със слухови нарушения;

Предложеният курс по Сухови нарушения има връзка със следните задължителни дисциплини от учебния план на специалност Логопедия: Анатомия и физиология на човека, Оториноларингология и Аудиология, Артикулационни и орофациални нарушения, Езикови нарушения при деца.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ ЕМОЦИОНАЛНО ПОВЕДЕНЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ И ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Педагогика", Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 3л+1су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът цели да запознае студентите с ЕПН в различните възрастови групи като разкрие закономерностите и динамиката на развитието им. Разгледани са проблемите на определението, етиологията, симптоматиката и диагностиката на ЕПН. Акцентът пада върху особеностите на речевото и езиково развитие при лицата с ЕПН, както и върху комуникативните нарушения, които ги съпътстват. Отделено е специално място на основните стратегии за комплексно, и в частност логопедично въздействие.

В края на обучението студентите трябва да имат знания за спецификата на комуникативните нарушения при емоционални и поведенчески нарушения и психични заболявания. Трябва да познават и да прилагат в практиката основни подходи за формиране на комуникативни и социални умения. Студентите трябва да умеят да оценяват потребностите на детето и семейството, както и да планират и координират предстоящите въздействия.

Очаквани резултати: да правят логопедична диагностика и диференциална диагностика на комуникативните нарушения, съпътстващи ЕПН и психичните заболявания; да прилагат водещи подходи и логопедични техники за терапия, осигуряващи развитие на комуникативните умения при лица с емоционални и поведенчески нарушения и психични заболявания.

Връзки с други учебни курсове: "Психопатология", "Психология на аномалното поведение", "Основи на логопедията и МИАРЕП", "Психиатрия".

СПЕЦИФИЧНИ ТРУДНОСТИ В ОБУЧЕНИЕТО

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът на обучение по проблематиката на логопедичната работа при нарушения на писмената комуникация (дислексия, дисграфия, дискалкулция) е предназначен за студентите от специалност „Логопедия“ и има за цел да ги запознае с етиологията, симптоматиката, патогенезата и логопедичната работа при случаите на пълна или частична невъзможност да

се ползва графична система в процеса на комуникация. Изучава се в рамките на един семестър и включва 60 часа аудиторна заетост и 60 часа извънаудиторна заетост.

ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И НАВИЦИ, КОИТО СТУДЕНТИТЕ ТРЯБВА ДА УСВОЯТ:

- Трябва да познават историята на възникване и видовете основни графични системи, психологичните, неврофизиологичните и педагогическите основи на процеса на ограмотвяване;
- Да придобият знания и умения за диагностициране на нарушенията на писмената комуникация (НПК);
- Да се научат да структурират правилно логопедично въздействие при случаите на НПК;
- Да придобият умения и навици за работа в екип от специалисти /невролог, психолог, офталмолог, оториноларинголог, специален педагог, социален работник/ при диагностиката и терапията на НПК;
- Да се усвоят умения за провеждане на консултативна дейност при лица с НПК.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

В края на учебния курс се очаква студентите да придобият следните общи и специфични компетенции съгласно новите стандарти за логопедична подготовка в рамките на европейското висше образование, свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). както следва: (1) общи компетенции – да владеят принципите и методите за логопедична диагностика на НПК, да владеят основните принципи, подходи, методи и техники за логопедично въздействие при НПК и за оценка на тяхната ефективност; (2) специфични компетенции - да могат да идентифицират по логопедични маркери основните първични и вторични форми на нарушенията на графичната комуникация /НПК/; да могат да разграничават специфичните трудности в обучението, свързани с първоначалното ограмотвяване; да анализират и интерпретират резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на нарушението/заболяването и другите източници на информация; да изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; да разбират основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; да осъзнават ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и да планират терапията в съответствие с техните компетенции; да прилагат подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; да събират количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; да разбират понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Предложеният курс има връзка със следните дисциплини от учебния план на специалност „Логопедия“: „Анатомия и физиология на човека“, „Неврология“, „Невропсихология и невролингвистика“, „Съвременен български език с лингвистика“, „Психоллингвистика със социоллингвистика“ и „Когнитивна психология“ и др.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ НЕВРОЛОГИЧНИ УВРЕДИ ПРИ ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ (I ЧАСТ)

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Курсът по „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I част (дизартрии)“ включва следните съдържателни модули: 1) Структурна и функционална организация на експресивната реч; 2) Основни неврологични синдроми, обуславящи проявата на експресивни речеве нарушения; 3) Речеве апраксии – определение, класификация, етиопатогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, и методи за логопедична интервенция; 4) Дизартрии - определение, класификации, етиопатогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, методи и принципи за логопедично въздействие, оценка на ефективността от терапията и прогноза.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I част (дизартрии)“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 75 академични часа годишно (45 часа лекции, 15 часа семинарни упражнения и 15 часа практически упражнения). Изучава се в рамките на един семестър (III семестър).

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I част (дизартрии)“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- знания за структурата и функциите на нервната система, обезпечаващи говорния акт;
- основни понятия, свързани с речевите апраксии и дизартриите;
- знания за етиологията, патогенезата и симптоматиката на речевите апраксии и дизартриите;
- знания и умения за диагностика и диференциална диагностика на речевите апраксии и дизартриите;
- знания и умения за прилагане на разнообразни терапевтични подходи и методи за логопедично въздействие при речеве апраксии и отделните форми на дизартрия;
- знания и умения за работа в екип със специалисти, включени в комплексното въздействие при речева апраксия и отделните форми на дизартрия.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания и умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с тяхните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни от учебния план на специалност Логопедия дисциплини: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Неврология, Невропсихология и невролингвистика, Фонационни нарушения, Комуникативни нарушения при артикулационни и орофациални нарушения, Нарушения на плавността на речта и дисциплини от психологичния и лингвистичен модул.

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ В ЛОГОПЕДИЧНАТА РАБОТА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Информатика", Природо-математически факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът „Статистически методи в логопедията” цели да запознае студентите с възможностите на специализирани статистически пакети за обработка на експериментални данни и прилагането им в практиката. В курса са включени основни принципи за моделиране на емперични данни и възможностите на съвременните технологии за тяхната реализация (MS EXCEL, SPSS and STATISTICA и др.).

Цели на учебната дисциплина:

- да даде на студентите теоретични познания за съвременни приложни програми, както и спецификата на тяхното използване;
- да даде на студентите знания за създаване на коректни статистически модели и развие умения за тяхното прилагане;
- да запознае студентите със съвременни подходи за прилагане на статистически методи при изследвания в областта на логопедията.

Задачи - формиране на навици за:

- проектиране и моделиране на практически задачи със средатвата на статистиката;
- разработване на модели за статистически анализ на данни в предметната област;
- обработка и анализ на реални статистически данни.

След успешното завършване на курса студентите следва да:

- познават принципите за прилагане на съвременните технологии за статистически анализ на данни;
- умеят да създават модели за статистическа обработка на данни;
- познават и умеят да прилагат статистически процедури със съвременни статистически пакети – създаване, параметризиране, редактиране, вход и изход.

НАРУШЕНИЯ НА ГЪЛТАНЕТО И ДЪВКАНЕТО (ДИСФАГИЯ)

ECTS кредити: 2

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Нарушения на дъвкането и гълтането/дисфагия” включва следните съдържателни модули: 1) Структурна и функционална организация процесите дъвчене и гълтане; 2) Основни синдроми, заболявания и увреждания обуславящи проявата на дисфагия; 3) Логопедична диагностика на нарушенията на дъвченето и гълтането; 4) Подходи, методи и принципи за терапия при дисфагия.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Нарушения на дъвкането и гълтането/дисфагия” е предназначен за студенти редовно обучение и включва 30 академични часа годишно (15 часа лекции и 15 часа семинарни упражнения). Изучава се в рамките на един семестър.

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Логопедична работа при лица с дисфагия“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- знания за структурата и функциите на нервната система, обезпечаващи процесите дъвчене и гълтане;
- знания за етиологията и патогенезата на дисфагиите;
- умения за диагностика и диференциална диагностика на нарушенията на дъвкателните и глътателните механизми;
- знания и умения за прилагане на основните терапевтични методи за логопедично въздействие при дисфагия;
- умения за работа в екип със специалисти, включени в комплексното въздействие при нарушенията на дъвкателните и глътателните механизми;

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като очаквани резултати студентите следва да придобият умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект *NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network)* и препоръките на *Комитета за връзка на логопедите в ЕС (CPLOL)*. Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с техните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Общите и специфични компетенции се усвояват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни дисциплини от учебния план за ОКС Бакалавър на специалност Логопедия: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Основи на терапията и рехабилитацията, Неврология, Педиатрия, Фонационни нарушения, Оториноларингология, Комуникативни нарушения при лица с увреди на ЛЧА, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ НЕВРОЛОГИЧНИ УВРЕДИ ПРИ ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ (II ЧАСТ)

ECTS кредити: 2

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – II част“ включва следните съдържателни модули: 1) Езикови функции и езикови компетенции и тяхното взаимодействие и взаимосвързаност с анатомичната структура на мозъчната кора, с гнозисните и с праксисните функции; 2) Причини за поява на афазите и

тяхната основна проява; 3) Диагностика на афазии; 4) Методи и принципи за логопедично въздействие при афазии; оценка на ефективността от терапията и прогноза; 5) Екипност в диагностичния и терапевтичния процес.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – II част“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 30 академични часа годишно (15 часа лекции и 15 часа практически упражнения). Изучава се в рамките на един семестър (IV семестър).

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – II част“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- знания за структурата и функциите на нервната система, обезпечавачи говорния акт;
- знания за връзката на мозъчните структури с езиковите функции;
- основни понятия, свързани с афазии;
- знания за етиологията, патогенезата и симптоматиката на афазии;
- знания и умения за диагностика и диференциална диагностика на афазии;
- знания и умения за консултиране и съветване на клиенти с афазия и техните близки;
- знания и умения за съставяне на прогноза и план за логопедично въздействие, както и за документиране на клиничните случаи;
- знания и умения за прилагане на разнообразни терапевтични подходи и методи за логопедично въздействие при отделните клинични форми на афазия;
- знания и умения за работа в екип със специалисти, включени в комплексното въздействие при отделните форми на афазия.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания и умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект *NetQues (Network for tuning standards and quality of education nprogrammes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network)*. Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с техните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни от учебния план на специалност Логопедия дисциплини: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Неврология, Основи на терапията и рехабилитацията, Невропсихология и невролингвистика, Нарушения на плавността на речта, Езикови нарушения при деца, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при възрастни – първа част и дисциплини от психологичния модул.

ПРАКТИКА, БАЗИРАНА НА ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ЕФЕКТИВНОСТ В ЛОГОПЕДИЯТА

ECTS кредити: 2

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящият курс за студенти магистри-неспециалисти по специалност Логопедия цели да комбинира академично учене с клинична практика и води до повишаване на професионалната квалификация. Той е първи по рода си, въведен като част от учебното съдържание в бакалавърска и магистърска програми в страната. Изцяло е съгласуван с подобни курсове, които се четат в:

- ✓ университета в Гьотеборг, Швеция (Каролинска болница) - въведен на 25.11.2009 г. под наименованието Evidence Based Logopedics, 15 credit points
- ✓ университета в Preston, Англия
- ✓ университета в Oulu, Финландия.

Курсът е въведен като резултат от 3-годишна научно-изследователска работа по проект „Практика, базирана на доказателства за ефективност при плавностни и гласови нарушения“, разработен в рамките на ФНИ в периода 2009-2012. Той се явява първият курс в учебната програма по специалност Логопедия, който реализира на практика концептите за “evidence-based teaching” and „research based teaching”.

Специфичните компетенции за бакалаврите-логопеди са свързани и с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект *Network for tuning standards and quality of education nprogrammes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network*, в който активен участник бе ЮЗУ. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции:

Знанията и уменията на студента, придобити чрез обучение в този курс гарантират по-нататъшно успешно приложение в здравната система, образователния или частния сектор, и са свързани с клиничната практика. Студентът следва да придобие знания и умения за достъп до научни бази данни като Scopus, PubMed, Clarivate Analytics (бивша T. Teuters) и да анализира научни публикации, свързани с основните видове комуникативни нарушения и приложението на фундаменталните основи на практиката, базирана на доказателства за ефективност. Той трябва да знае как да оценява ефикасност и ефективност от логопедичната работа при различни видове комуникативни нарушения. Студентът трябва да формира и да умее да анализира и прилага знания за оценка на ефективността на дадена терапевтична и/или диагностична методика.

Студентът, изучил настоящия курс, може да работи самостоятелно, както и като част от екип, тъй като притежава необходимите знания за решаване на клинични проблеми (problem solving) и може сам да подбира подходящия диагностичен и терапевтичен логопедичен инструментариум, който е научно базиран.

Умения: студентът трябва да познава съвременни научно-базирани инструменти за диагностика и терапия при комуникативни нарушения, описвани в специализираната литература в научни бази данни като Scopus, Clarivate Analytics, PubMed и др. Задължително следва да познава описани в научната литература научно-базирани тестове за измерване на резултатите от логопедичната работа, както и да анализира тяхната ефикасност и ефективност.

Студентът трябва да умее да:

- ✓ работи с научни база данни като Scopus, Clarivate Analytics, PubMed и други за да придобие впоследствие навици да измерва модално-специфични поведения, функционални способности и качество на живота конкретно при лица с комуникативни нарушения преди и след провеждане на логопедичната терапия (съгласно International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) модела на СЗО)

- ✓ да познава научно-базирани инструменти за оценка на удовлетворението на клиента с комуникативно нарушение от проведената терапия, описани в горепосочените бази данни
- ✓ да познава научно-базирани методи за оценяване на програми /методи за логопедична работа (program evaluation) при комуникативни нарушения, описани в горепосочените бази данни.

Настоящият курс стимулира усвояване на знания и умения за достъп до научни бази данни като Scopus, Clarivate Analytics, PubMed, които са фокусирани върху стандартите за професионална практика и научни изследвания, формулирани от IALP, ASHA, Royal College of Speech & Language Therapists, CPLOL. Български национални стандарти липсват.

Основните компетенции на студента-магистър вследствие обучение в настоящия курс са свързани с:

- ✓ дефиниране на концепта ПБДЕ в рамките на езиково-говорната патология
- ✓ самостоятелно и независимо критично анализиране на публикуваната съвременна информация за ефективност на диагностична/терапевтична програма, описана в горепосочените научни бази данни
- ✓ тестване и обяснение на получените резултати от логопедично въздействие чрез сравнение с данните от научната литература, използвала метаанализ, описани в горепосочените научни бази данни
- ✓ самостоятелно разбиране, анализиране и оценяване на различни методи за диагностика и терапия като основа за приложение в логопедичната практика, описани в горепосочените научни бази данни
- ✓ формулиране на значимостта на етичното поведение, свързано с решение за избор на терапевтична методика въз основа на получените данни от диагностиката, описана в горепосочените научни бази данни
- ✓ подбор на подходящи методи за диагностика на комуникативни нарушения при деца/ подрастващи/ възрастни, описани в горепосочените научни бази данни
- ✓ разбиране и анализиране на описан методологичен дизайн за провеждане на терапия на комуникативни нарушения при деца /подрастващи /възрастни, описани в горепосочените научни бази данни
- ✓ писане на клинични доклади и водене на съответна документация, описана в горепосочените научни бази данни
- ✓ постигане на ефикасност в процеса на логопедична работа чрез фокусиране на вниманието върху стабилизирането и продължителността на текущите промени в процеса на терапия, планиране в дългосрочен план, оптимизиране на факторите на средата, които влияят върху комуникативното нарушение, описана в горепосочените научни бази данни.

II. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

КОГНИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Психология", Философски факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма е построена в съответствие с няколко принципа. Първият от тях е интегративния. Изхождайки от идеята за принадлежността на психичните феномени към цялостната личност и тяхната взаимна свързаност, този принцип намира конкретно отражение в следните аспекти:

- разкриват се само специфичните особености на всеки психичен процес, но се и очертават негови взаимовлияния с други процеси;
- представя се влиянието на личностни особености върху функциониране на психични процеси;

- разглеждат се както аналитични, така и интегрални психични процеси.

Вторият принцип за построяване на програмата е свързан с многостранност на научните позиции при анализиране на психичните феномени. Това ръководно начало обуслови следното:

- характеризирани на психичните явления от позициите на различни школи;
- анализирани на по-широк кръг психични феномени.

Цел на учебната дисциплина

Основната цел на програмата по Когнитивна психология се състои в разкриване на същността на познавателните процеси, чрез които хората си осигуряват контакт с непрекъснатия информационен поток за света и за себе си. Успоредно с това са включени и теми за емоционалните и волевите процеси, позволяващи по-детайлно разглеждане на съдържанието на познавателните процеси и връзката им с личността на човека.

Очаквани резултати: С изучаването на курса студентите ще усвоят способности да разкриват спецификата на очертаните процеси, на връзките между тях, на техните информационни възможности.

Предметни връзки с другите учебни дисциплини: Курсът се допринася за развиването на широк спектър от интелектуални и езикови умения и теоретични знания, формиращи се паралелно с други важни дисциплини от този учебен курс, особено важни са връзките с физиологичната психология, както и с психологията на личността. Предметните връзки на когнитивната психология с тези две дисциплини служат за практическа основа, която да се развива в определени логически знания и умения на студентите.

Установяването на уменията да се изразяват с понятийния апарат на когнитивната психология по учебната дисциплина, техният стил на учене, мотиви и интереси към учебната дисциплина се явява важен фактор за постигане на целите и задачите.

В зависимост от показаното равнище на предварителната подготовка се предвижда актуализация на съдържанието, обема и дълбочината на разглежданите теми, както и методите на преподаване

АКУСТИЧНА ФОНЕТИКА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Български език", Филологически факултет

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите с основните теории и принципи на акустичната фонетика и приложенията ѝ в логопедията.

В основата на преподаването на теоретичния и практическия материал е стремежът студентите да възприемат речта като основна човешка дейност, а акустичния речев сигнал - като междинно звено във веригата продуциране - разбиране на езиковите съобщения в процеса на комуникация.

Разглеждат се основните постановки на Акустичната теория на речеобразуването за речевия тракт като акустична система. Специално внимание се обръща на акустичния анализ на речта и на функционалните връзки и отношения между артикулационните, акустичните и перцептивните свойства на речта.

Онагледяването на теоретичния материал, както и практическите занимания със студентите, включват работа със съвременни софтуерни програми за акустически речев анализ – Praat, SIL Acoustics Speech Analyzer.

По време на цялото обучение по дисциплината студентите усвояват материята (теоретически и практически) със съзнанието за нейната приложимост и огромно значение в логопедичната диагностика и терапия.

В обучението се използват и резултатите от теоретичните и експерименталните фонетични изследвания, проведени като част от проекта „Практика, базирана на доказателства за ефективност при плавностни и гласови нарушения“ (Фонд „Научни

изследвания“ на МОМН, 2009-2012 г., ръководител – проф. Д. Георгиева), както и по-късни изследвания, проведени от автора на програмата.

Крайната цел на курса е да се формират задълбочени теоретични и практически знания: 1/ за речевия тракт като акустична система с определени свойства; 2/ за артикулационно-акустичната връзка при речевата продукция; 3/ за слуховата система като елемент от сложната верига за възприемане и разпознаване на речта; 4/ за методите за обективно изследване на акустичните свойства на речта, както на сегментната, така и на супraseгментната система.; 4/ възможностите за приложение на придобитите знания в логопедичната практика.

Програмата на курса е разработена в 2 модула – 1 теоретичен и 1 практически.

Студентите трябва да усвоят следните умения: 1/ да правят спектрален анализ на отделните говорни звукове и свързана реч; 2/ да правят анализ на компонентите на сегментната система на речта; 3/ да анализират прозодичните характеристики; 4/ да свързват акустичните особености на говорните звукове с артикулационните отклонения.

Очаквани резултати: студентите да използват успешно придобитите теоретични знания, да умеят да ги прилагат на практика в бъдещата си логопедична работа, а също така и евентуално продължение на обучението в по-висока образователна степен.

Предложеният лекционен курс е в тясна връзка с дисциплината Съвременен български език с лингвистика, както и с други дисциплини, тясно специализирани в областта на логопедията.

ПСИХОЛИНГВИСТИКА СЪС СОЦИОЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра по славистика, Филологически факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по психолингвистика представя трансформационното направление в психолингвистиката (Дж. Милър, Н. Чомски) и новите теории, свързани с развитието на когнитивната психология, мрежовото моделиране и социо-психолингвистиката. Представени са психологическите процеси на възприемане на единиците от различните езикови равнища – фонетично, семантично, синтактично. Очертани са психолингвистичните принципи в диагностиката на афазиите – афазиите и тестването на езиковите модели. Използвани са както експериментални данни, така и данни от езиковата патология. Критически са анализирани моделите на перцепция и производство на езиковите единици и взаимодействията между различните равнища.

В лекциите по социолингвистика са разгледани връзките на езика със съзнанието, мисленето и културата. Очертани са различните социални варианти на българския език – териториални, класови, възрастови, полови, професионални. Специално внимание е отделено върху европейската образователна политика към териториалните и социални говори, усвояването на международни езици и билингвизма. Разглежда се основното диалектно членение на езика и структурните е функционални особености на диалектите.

Цели на дисциплината:

- Основна цел на курса е да даде някои от основните категории на психологическия подход към езика и да развие чувствителността към езиковото битие на индивида.
- Критически да анализира и сравни моделите на възприятие и производство на езиковите единици - автономно трансформационните, когнитивните, социално-функционалните и невронно-мрежови модели.
- Да изгради представа за усвояването на езика от децата.

Основна цел на лекциите и упражненията по социолингвистика е да даде някои от основните категории на функционалния подход към езика и да представи основните социални варианти на езика – книжовен език, диалекти, арго, младежки сленг,

професионисти. Анализът на европейската езикова политика обръща внимание на връзката между езиково планиране и социална промяна и очертава възможностите за преодоляване на социалното неравенство и маргиналност чрез адекватна езикова политика.

ПСИХОТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Медико-социални науки", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да представи концепцията за психотерапията като въздействие чрез психологични средства, с цел: повлияване на психичното и телесно функциониране; мобилизиране на индивида за овладяване на контрола върху "Аза"; обучение за създаване и укрепване на адекватни образци на поведение; постигане на адекватен социален контрол в социалното общуване; разрешаване на междуличностови и интрапсихични конфликти чрез разкриване на дълбинната им същност в собственото "аз" и в неправилната интеракция между "аз" и "другия". Целите на психотерапията са свързани с овладяване на болестни разстройства, подобряване на социалното функциониране, подобряване на себеконтрола и уменията за общуване, осъзнаване дълбоката същност на личностовата структура и причини за адекватно поведение. Познанията по психотерапия са необходими за бъдещите логопеди, поради съществени особености в бъдещата им работа-работа с пациенти(клиенти) с психологични проблеми, с трудности при справяне с житейски затруднения.

Предметни връзки с други дисциплини: психология, социални науки, педагогика, педиатрия, хигиена и здравно възпитание.

МЕТОДИ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ И АНАЛИЗ НА РЕЧЕВАТА И ЕЗИКОВАТА ПАТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Педагогика", Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина „Методи за изследване на речта и езиковата патология“ разглежда теоретико-приложните аспекти на диагностиката и мястото ѝ в процеса на логопедично обследване и терапия. Представят се методите и принципите на логопедичното диагностициране. Подробно се представят видовете методи за диагностика на импресивна и експресивна реч, диагностициране на нарушенията в четенето и писането. Специално се акцентира върху някои показатели за диференциална диагностика на комуникативните нарушения при деца и възрастни.

Цел- курсът има за цел студентите да изградят у себе си способност за анализиране и интерпретиране на данните получени в процеса на диагностициране с оглед поставяне на точна логопедична диагноза.

Знания - важна задача на практикума е да познават същността и принципите на езиково-говорната диагностика. Да познават различни методики и стратегии на диагностичното взаимодействие при деца и юноши с комуникативни нарушения.

Умения - да прилагат самостоятелно диагностични методи, да анализират и интерпретират данните от диференциалната диагностика.

Очаквани резултати: Да могат да правят подбор на тестове за диагностика и диференциална диагноза при различните комуникативни нарушения и да поставят логопедична диагноза. Получените познания ще позволят на студентите-логопеди да

вникнат по-дълбоко в спецификата на своята логопедична и терапевтична дейност, и да планират адекватно и целенасочено своите методични подходи за изследване на речта и езика.

Връзка с други учебни курсове: МИАРЕП е тематично свързана с лекционни курсове като: „Психодиагностика“, „Еднодневна практика –диагностика“, „Оториноларингология“, „Фониационни нарушения“, „КН-част I и II“, „КН-неврологични увреди при деца и възрастни- I и II част“, „Работа в ДЕ“, „Множествени нарушения“ и др.

КОМУНИКАТИВЕН ТРЕНИНГ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра “Анатомия и физиология”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Точното определяне на понятието комуникация е целта на целия курс и дава границите и предмета му. Разглеждат се предпоставките, които характеризират комуникацията като социално поведение на човека.

С настоящата учебна програма се цели студентите да придобият знания и умения за човешката комуникация (вербална и невербална) и да усвоят основни комуникативни умения, свързани с бъдещата им професия на логопеди. Обучението се основава на характеристиките на социалната интеракция и поведение. Обучението по дисциплината си поставя за задача, студентите да усвоят процесите, чрез които участниците в комуникацията се приспособяват и решават проблемите, възникващи при социалната интеракция, или определянето на ролите, отговорностите и нормите, както и разрешаване на несъгласията и конфликтите.

От студентите се очаква да усвоят и прилагат набор от комуникативни умения, необходими в непосредствената им логопедична работа като краен резултат от обучението.

ПЕДИАТРИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Тази учебна дисциплина има за цел да разшири фундаменталната подготовка на бъдещите специалисти, магистри по логопедия, предвид обстоятелството, че делът на логопедичната работа с детски контингенти е значителен.

Програмата предвижда предоставяне на знания както за най-честите /остри и хронични/ заболявания в детска възраст, така и за някои вродени мускулни заболявания и костни аномалии, особено на черепните кости, тъй като те могат да стоят в основата на редица говорни и комуникативни смущения.

Предвидено е по-широко запознаване с епидемичния процес и инфекциозните заболявания, поради факта, че някои от тях се определят като “типично” детски.

В специални теми са разгледани паразитните заболявания, механизмите за разпространението им и нагласите, които трябва да се формират за профилактично и терапевтично поведение към тези болести.

Представена е и информация за имунната защита и имунния дефицит – вроден и придобит.

Основните намерения на обучението по педиатрия е да се интегрират педиатричните знания с другите медико-биологични /генетика/ и медицински /неврологични; уши, нос и

гърлени/ заболявания. По този начин се допълва фундаменталната подготовка на студентите по логопедия.

ИСТОРИЯ НА ЛОГОПЕДИЯТА И СРАВНИТЕЛНА ЛОГОПЕДИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Учебната програма е избираема и е предназначена за обучение на студенти магистри, неспециалисти от различни специалности.

С настоящата учебна програма се цели да се формират **знания** у студентите от специалност Логопедия за:

- ✓ основните тенденции в историческото развитие на логопедията в България, страните от Европа и Америка;
- ✓ за историческите явления и тенденции, които са свързани и обуславят прогресивното развитие на логопедията;
- ✓ за организацията, системата и методите за логопедично въздействие върху речевите и езикови нарушения през различни исторически периоди;
- ✓ за основните положения и принципи на развитие на сравнителната логопедия в България, страните от ЕС, САЩ, Канада, Австралия;
- ✓ сравнителен анализ за актуалните проблеми на съвременната езикова и говорна патология, третираща проблемите на логопедичния мениджмънт при комуникативните нарушения.

Умения:

- ✓ да могат да правят сравнителен анализ на проблеми на съвременната езикова и говорна патология, третираща проблемите на терминологията, диагностиката, симптоматиката и логопедичното въздействие и различните учения в миналото;
- ✓ да анализират и дискутират компетентно по проблеми и концепти на сравнителната терминология от модела Изток-Запад.

Очаквани резултати:

- ✓ да познават основните логопедични концепти в сравнителен и исторически план
- ✓ да разбират, анализират и дискутират основните концепти за комуникативните нарушения по отношение на всички изучени модули от цикъла на обучение в бакалавърска степен в исторически и сравнителен план
- ✓ да познават особеностите на обучение на логопеди в различни страни от Европа, Америка, Австралия и др.

Разглежданият материал би стимулирал разширяването на образователния и научен кръгзор на студентите по отношение на най-новите концепти в Сравнителната логопедия и би помогнал за изработване на творческо отношение към логопедическата проблематика.

Специфичните компетенции за магистрите-логопеди са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект *Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network*. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, **свързани с диагностиката и идентификацията** на комуникативните нужди на клиента:

- ✓ Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при комуникативните нарушения в източната и западна школа
- ✓ Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на КН в различни исторически периоди и школи
- ✓ Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на средата върху клиентите с КН в различни исторически периоди и школи

- ✓ Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни в различни исторически периоди и школи
- ✓ Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с КН в различни исторически периоди и школи
- ✓ Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация в различни исторически периоди и школи
- ✓ Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента в различни исторически периоди и школи.

Специфични компетенции, свързани с планиране и приложение на интервенциите - в сравнителен план:

- ✓ Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи - в сравнителен план
- ✓ Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи - в сравнителен план
- ✓ Да дискутира дългосрочни данни от терапията и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия е подходяща за него - в сравнителен план
- ✓ Да дискутира различни терапевтични интервенции в сравнителен план
- ✓ Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция - в сравнителен план
- ✓ Да дискутира критериите за класификация на комуникативните нарушения в сравнителен план.

Специфични компетенции, свързани с **превенцията** на КН:

- ✓ Да анализира профилактиката на комуникативните и дъвкателни нарушения в различни исторически периоди.

Специфични компетенции, **свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика**:

- ✓ Да разбира професионалната роля на логопеда
- ✓ Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- ✓ Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на говорната патология и терапия.

ОБЩА ПСИХОЛОГИЯ И ПСИХОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Психология", Философски факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс по учебната дисциплина "Обща психология и психология на развитието" въвежда студентите в основни проблеми на психологията като уникална наука. Акцентира се на базисните категории в психологията като: „психика“, „съзнание“; изясняват се генезиса и развитието на основните психични феномени и особеностите им през различните възрасти; прави се психологическата характеристика на възрастовите периоди; изясняват се основните фактори за развитието.

Описание на курса: Курсът по "Обща психология и психология на развитието" включва 45 академични часа годишно за задочна форма на обучение – МП логопедия, неспециалисти (30 часа лекции и 15 часа семинарни упражнения) и се изучава в трети семестър.

Оценката по учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение като се оценяват писмените отговори по зададения по-долу конспект за изпит. В крайната оценка се

взема предвид и представянето на студентите по време на семинарните занятия, както и резултатите им от ИАЗ.

Цели и задачи на курса:

Когнитивно-мотивационни и приложно-практически: студентите да усвоят определена система от теоретични знания от областта на общата психология и възрастовата психология, да ги осмислят съобразно съвременните изисквания на логопедичната наука, да усвоят практически умения за работа с лица от различни възрасти и с различни психологични особености, да се формира атитюд за социално-педагогическа дейност с психологическа детерминация.

Методи на преподаване:

- лекция;
- дискусия;
- наблюдение;
- интерактивни методи.

Очаквани резултати:

На когнитивно-мотивационно равнище: студентите да усвоят и осмислят основни психологически знания (в т.ч. категории, теории и понятия) в областта на общата психология и възрастовата психология. Да могат да анализират психологическа информация. Да осъзнаят, че успехът им в практиката зависи от психологическата им подготовка.

На равнище – компетенции: студентите да могат да използват и прилагат психологическите си знания, да си служат компетентно с психологическите понятия, да могат да преустройват поведението си съобразно възрастта на лицата, с която работят, да общуват професионално и адекватно с лицата, с които работят.

Връзки с другите науки: „Психология на аномалното развитие”, „Психопатология”, „Психодиагностика”, „Невропсихология”, „Когнитивна психология“ и др.

АЛТЕРНАТИВНИ КОМУНИКАТИВНИ СТРАТЕГИИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Курсът на обучение по дисциплината „Алтернативни комуникативни стратегии“ е предназначен за студенти в магистърска програма по Логопедия. По време на обучението магистрите се запознават с най-разпространените алтернативни комуникативни стратегии, техния произход, същност и предназначение; изучаване на българския жестов език, калкиращата жестова реч, дактилната азбука; самостоятелно използване на различни знакови системи; съвременни комуникативни стратегии: тотална комуникация, билингвизъм; социално-психологически аспекти на билингвистичния-бикултурен подход; специфични комуникативни подходи при множествени нарушения: система МАКАТОН.

Студентите да имат знания за популярни стратегии за комуникация, подпомагащи или заместващи вербалното общуване; да формират умения за използване в практиката на следните алтернативни стратегии: жестова реч, дактилна азбука, система МАКАТОН .

Целите на обучение по дисциплината „Алтернативни комуникативни стратегии“ са в съответствие с професионалните стандарти за подготовка на специалисти в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013) и квалификационната характеристика на специалността. По време на обучението си по дисциплината студентите получават теоретични и практически знания:

- относно съществуващите алтернативни комуникативни стратегии,
- диагностика и диференциална диагностика при лица с комуникативни нарушения, които имат нужда от алтернативна и допълваща комуникация;

- умения за откриване влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други
- знания и умения, с които при необходимост навременно и по подходящ начин да насочват клиента към други специалисти
- за прилагане на подходящи техники и програми и специализирана апаратура за терапия на комуникативни нарушения, вследствие на нарушения на слуха.
- за екипна работа с различни специалисти, участващи в лечението и терапията на лица с комуникативни нарушения, използващи допълваща и асистираща комуникация;
- за съставяне на терапевтичен план и документиране на резултатите от него и на промените, ако се наложат такива
- приложение на етични принципи в боравенето с информация и да защитава почтеността, надеждността и достоверността на решаването на проблеми и откриването на решения, свързани с работата с лица с комуникативни нарушения, потребители на допълваща и асистираща комуникация.

Очаквани резултати: В края на обучението си по дисциплината „Алтернативни комуникативни стратегии“ студентите от специалност Логопедия трябва да са изградили професионални умения и качества, съответстващи на стандартите за професионално обучение на логопеди разработени и приети по проект NetQues. Студентите трябва да умеят да:

- установяват връзка с клиента и да улесняват участието в процеса на оценка и диференциална диагноза;
- анализират и интерпретират точно резултатите от оценката и да ги интегрират с историята на заболяването и другите източници на информация;
- изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката;
- избират и планират подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови лица от обкръжението на клиента;
- прилагат подходящи терапевтични техники и програми, като използват необходимите материали и инструментално оборудване.
- попълват навременно документацията си, в съответствие с професионалните и законови изисквания;
- разбират понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция на лица комуникативни нарушения, потребители на допълваща и асистираща комуникация;

МНОЖЕСТВЕНИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра “Педагогика”, Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът е насочен към особеностите в развитието на деца с множество увреждания; видове увреди и отражението им върху детското развитие. Акцентира се и върху работа със семейството за положителна мотивация и реалистични очаквания. Дискусионният въпрос за ранна интервенция или специално образование се разглежда в контекста на положително въздействие и ефективно взаимодействие със социалната среда. Обсъждат се специфични подходи за терапия при деца с множество увреди.

В края на обучението студентите трябва да имат знания за спецификата на комуникативните нарушения при деца с множество увреди и основните подходи за формиране на комуникативни и социални умения. Трябва да умеят да оценяват потребностите на детето и семейството, както и да планират и координират предстоящите въздействия.

Очаквани резултати: Запознава студентите с водещи стратегии за терапия, осигуряващи развитие на комуникативните умения, а също и развитие на езиковата и говорната компетентност при деца множество увреждания.

Връзки с други учебни курсове: с, всички учебни дисциплини, които изучават проблематиката на следните нарушения-сляпоглухи, терапия с лица със слухови и интелектуални увреди, лица със слухови и интелектуални увреди, лица с интелектуални и двигателни увреди.

РАБОТА В ДИАГНОСТИЧЕН ЕКИП

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс по дисциплината „Работа в диагностичен екип“ е предназначен за студенти редовно обучение в магистърска степен по специалност Логопедия за специалисти, завършили бакалавър или магистър в други професионални направления.

Курсът по „Работа в диагностичен екип“ е предназначен да запознае студентите от специалност Логопедия с: различните специалисти, които участват в екипната диагностика на лицата с комуникативни нарушения; работата със семействата на лицата с комуникативни нарушения по време на диагностиката на екип от специалисти; интерпретиране на получените данни от диагностиката, проведена от диагностичния екип; изучаване на участието на различни специалисти в диагностичните екипи при отделните типове комуникативни нарушения.

Обучението по дисциплината „Работа в диагностичен екип“ има за цел да представи работата на логопеда в екип с различни специалисти, които участват в диагностицирането, профилактиката, превенцията и терапията на лицата с комуникативни нарушения.

По време на упражненията по дисциплината всеки студент изгражда следните качества и умения, съгласно новите стандарти за логопедична подготовка в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013):

- Разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях;
- При необходимост навременно и по подходящ начин насочва клиента към други специалисти;
- Открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите за него хора;
- Открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси информация, за да ги запълни;
- Избира и планира подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента;
- Прилага подходящи терапевтични техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване;
- Документира реакцията спрямо терапията и всякакви промени в терапевтичния план;
- Разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция.

Предложеният курс по Работа в диагностичен екип има връзка със следните задължителни дисциплини от учебния план на специалност Логопедия: Фонационни нарушения, Аудиология, Артикулационни и орофациални нарушения, Езикови нарушения

при деца, Плавностни нарушения на речта, Множествени нарушения, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I и II част, Комуникативни нарушения при емоционално-поведенчески нарушения и психични заболявания, Нарушения на гълтането и дъвкането.